

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5/50
četrt leta	2—	na mesec	1/90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), **telefon Št. 33.**

Deželni zbor kranjski.

(Daleje.)

Poslanec dr. Oražen nadaljuje:

Kranjska hranilnica.

Sedaj pa preidem k drugemu faktorju, kateri podpira ta krivični sistem, in kateri je tudi krv. da je gospodarsko stanje naše dežele tako slab, in ta faktor je »Kranjska hranilnica« ali »kranjska šparkasa«.

Da je temu tako, budem dokazal

in prepričan sem, da bi mi danes ne

bili v težavnem položaju, da moramo

najeti posojilo 10,000.000 za deželo,

če bi ta hranilnica vestno izpol-

jevala svoja pravila in porabljevala

del čistega dobička tako, kakor ji

predpisujejo njena pravila, namreč

za dobrodelne in občekoristne name-

ne lokalne (to je ljubljanske) in de-

želne, to je kranjske. Oglejmo si ne-

kliko bližje to »kranjsko šparkaso«.

Kaj pa je ta hranilnica? To je čisto

navadno društvo 65 članov, med ka-

terimi ni ne enega Slovencev; vsi čla-

ni so deloma Nemci, deloma pa nem-

čurji. In tem 65 zagrizenim nasprotnikom slovenskega naroda je zaupano

žalibože še sedaj 51,000.000 K

težko prisluženega denarja. Lahko

trdim, da je od tega denarja 5/6 slo-

venskega in le malenkost, 1/6 nemškega ali italijanskega.

Po septembrskih dogodkih lan-

skega leta to Slovenci sicer nekelenko

izpregledali, in začeli dvigati svoj

težko prisluženi denar iz »Kranjske

hranilnice« in ga nalagati v drugih

bolj varnih slovenskih zavodih. Ali

če pomislim, da je vendar še do da-

nes naloženega v tej nemški hranil-

nici okolo 42,000.000 slovenskega de-

narja, mi strah pretresa kosti, če le

pomislim, kaka strašanska nesreča

bi bila za uboge Slovence, ako izgube

to ogromno sveto denarja. In kot

poslanec se smatram poklicanim, da

opozarjam ljudstvo na eventualno

mu preteče navarnosti.

Pri vsakem denarnem zavodu, kateremu zaupa ljudstvo svoj denar, se mora vendar vprašati najprvo, kdo mu jamči za ta denar, kdo nju je porok, da ga bode tudi lahko nazaj dobil, kadar bo hotel.

Varnost hranilnih vlog.

In pri vsaki slovenski hranilni-

ci ali pa posojilnicu se lahko reče, da

je denar popolnoma varno naložen,

ker vse te jamčijo za varnost vlog s

svojim rezervnim zakladom, vrhute-

ga pa še s kakim drugim jamstvom

zadržujem faktorjem, kakor z dav-

no močjo občine, z vplačanimi dele-

ži, z vsem premoženjem svojih čla-

nov itd.

Sedaj se pa moramo vprašati, kdo pa jamči za varnost slovenske-

ga denarja, kateri je naložen pri

»Kranjski hranilnici« v Knaflovih

ulicah? Ali morda teh 65 članov, kateri so vsi zagrizeni nasprotniki rav-

no tistih ljudi, kateri imajo denar pri

njih naložen? Ne, ti ne jamčijo, ti le

upravljajo denar, in sicer slabno

upravljajo kakor budem pozneje do-

kazal. Ako bi tedaj slovenski vlagat-

elji izgubili vse svojih 42,000.000,

kateri še zaupajo »Kranjski hranil-

nici, in bi potem prišli k enemu teh

gospodov in zahtevali od njega denar

nazaj, bi jih ta popolnoma lahko in

opravičeno vrgel skozi vrata ven in

im rekel, da se jim prav godi, zakaj

so bili pa tako neumni, da so zaupali

denar »Kranjski hranilnici«. Sedaj

člani upravnega sveta ne jamčijo za

varnost.

Ali jamči kranjska dežela za

varnost vlog, ker se vendar imenuje

ta hranilnica »Kranjska hranilnica«?

Ne, in stokrat ne, zapomnite si

ljudje božji, da kranjska dežela ne

jamči pri »Kranjski hranilnici« za

vse vlog, da je ime »Kranjska« le

neopravičen pridevek te hranilnice,

in da bode treba premišljevati resno

o tem, da se odvzame ti hranilnici

ime »Kranjska«, in s tem ljudi po-

uči, da ne jamči dežela za denar, na-
ložen v »Kranjski hranilnici«.

Za varnost denarja v »Kranjski hranilnici« jamči tedaj le edino tak-
to imenovan rezervni fond, ki je
znašal leta 1907 — 8,643,095 kron.
Je pa li to zadostno jamstvo? Vsakdo
ini mora pritrdiri, da ne. Ako jaz po-
sodim enemu, kateri ima premoženja
okoli 8,000,000 K celih 51,000,000
kron, tedaj vendar ne morem reči, da
sem naložil svoj denar varno.

In ta rezervni zaklad, kateri edi-
ui jamči za varnost vlog, bi moral
vendar vsako leto se množiti. Toda
računski zaključki »Kranjske hranilnike« nam izkazujejo, da se je re-
zervni zaklad v letu 1907 zmanjšal
za okroglih 600,000 K vsled različ-
nih kurznih izgub in slabega gospo-
darstva v hranilnici. Da se je ta re-
zervni zaklad tudi v letu 1908 zmanjšal, in gotovo za veliko večjo
svoto, kakor pa v letu 1907 je čisto
gotovo, in jaz se že naprej bojim, ka-
ko velika mora biti ta izguba.

V slučaju vojne se pa tudi država
lahko polasti tega rezervnega za-
klada. Če država v vojni zma-
ga, potem je dobro, če pa izgubi voj-
no, potem pa jo!

Rezervni zaklad.

Toda še nekaj je pri ti hranilnici
prav nevarnega, da niti ta rezervni
zaklad, ni tako naložen varno, kakor
predpisuje paragrafi. In tega je krija kranjska vlada, katera se za to
nič ne briga, ker o celi stvari nič
ne razume.

K § 12. hranilničnega regulativa
je odredilo ministrstvo notranjih
zadev z razpisom z dne 19. majnika
1892 št. 1133 sledēće:

»Deželni komisarji morajo
vztrajati pri zahtevi, da se hranilnički
rezervni zakladi, kakor to odgovarja
njihovemu namenu — izvzem-
ši nakup realitet za lastno poslovanje —
ne nalagajo hipotekarno, ampak v mobilnih vrednotah, ki se v
slučaju potrebe lahko realizujejo.«

Ali je slavni c. kr. vlad za
Kranjsko znano to navodilo mini-
strstva? Jaz mislim, da ne, ker dru-
gače bi rezervni zaklad kranjske
hranilnice bil bolje naložen, kakor
pa je. Deloma je sicer naložen v
vrednostnih papirjih, kakor to pred-
pisuje hranilnični regulativ, pa še ti
papirji niso prav sigurni, razun pa-
prije dolenskih želev.

3,000,000 rezervnega zaklada —
torej skoraj polovico, so pa naloženi
protipostavno v hipotekah, katero-
so tako problematične vrednosti, in
katere se ne obrestujejo po 4% in na-
ta način zmanjšujejo rezervni za-
klad.

Evo vam zgledov. Del rezervnega
zaklada naložen je v hišah v
Ljubljani, in sicer 1. v hiši na Sv. Jakoba trgu št. 2 204.339 K čistega
dochodka pa ima ta hiša 3929 K, te-
daj se obrestuje ta kapital še manj
kot po 2%; 2. v hiši na Erjavčevi
cesti št. 1 70.533 K, čistega dochodka
pa ima ta hiša 1468 K, tedaj obre-
stuje to kapital po 2%.

Ravno tako je naložen del re-
zervnega zaklada na Dunaju, in si-
cer 1. v hiši Haydenhof 1.112.000 K,
čistega dochodka pa ima ta hiša
31.191 K, tedaj se ta kapital ne obre-
stuje niti po 3%; v hiši Kirchen-
gasse št. 24 404.727 K, čistega do-
dochka je 14.956 K, tedaj se tudi ne
obrestuje po 4%.

Tudi v Trstu ima rezervni za-
klad svoje hiše, in sicer ima 1. nalo-
ženega na onih poslopjih 471.568 K,
čistega dochodka je 22.913 K, teda-
edino ta denar se obrestuje po 5%;
2. na Noghera hiši je naloženega
164.000 K, čistega dochodka je 2000
kron, tedaj se obrestuje ta denar po
1/2%.

Kurzna izguba.

To je tedaj tisti tako »varno na-
loženi« del rezervnega zaklada, kateri
je vse poprej nego pa varno na-
ložen, ker so vse te hiše že stare in
se mora skoro polovico dochodkov po-

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat
po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Uporavnitvu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

Pošamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon Št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto	K 25—
pol leta	13—

V Laschanovi zadevi pravi, da je takoj, ko je dobil obvestilo od sodišča, pozval Laschanu, da se opraviči. Laschan je poročal, da je parkrat dobil v neki privatni zadevi (Klic z galerije: "Po slovensko g. r. u. bili") slovenske sodijske odloke, dasiravno je znano, da je po rodu Nemec. To da ga je toliko razjelilo, da je stregal (Dr. Triller: "š 305 k. r.") oni sodniški odlok, s čimer pa, da ni imel namena žaliti sodnije. (Klic: "Pa Slovence!" Schwarz zaničljivo zamahne z roko. Dr. Tavčar: To je zanjevanje slovenskega naroda! Tega vendar ne bodo prenašali!") Dr. Triller: "Zarubljen je bil slovensko.") Iz Laschan-vega postopanja ni razvidno, da bi hotel žaliti slovenski narod, (Klic: "Zaradi slovenskega jezika je stregal odlok") zadeva je popolnoma internega značaja. (Dr. Triller: "To je mojster zofistike! Spoznal sem, da se je stvar napačno tolmačila. (Klic: "Ali ga niste nič pokarali? Ali mu niste dali nikakega ukora?") Končno zanika, da bi protežiral nezakonitosti in sovražil narod, ter pravi, da vrši le svojo službeno dolžnost po načelu pravičnosti. Sodbo o svojem delovanju prepričam (Klic: "Volksratu") trezno in objektivno sodečim ljudem in bom vztrajal, ne da bi se dal morebiti motiti od neopravičenih napadov. (Klic: "Samoučite!" — Kaj pa lajtnant Mayer?)

Nato govori

dr. Ivan Šusteršič.

Najprej se izjavi proti nakupu blejskega gradu po deželi, kakor je predlagal poslanec dr. Vilfan, češ ker zahteva lastnik 1,200.000 K., dočim je še pred kratkim ponujal nekemu zasebnemu kupcu posestvo za 820.000 K. Dežela se ne sme dati na tak način oslepariti.

V idrijski zadevi, ki jo je sprožil poslanec Gangl, pravi, da se je moral varovati avtoriteta deželnega odpora in da je bil zato občinski zastop razpuščen, kar se bo v enakem slučaju zgodilo tudi kaki drugi občini.

Nato govori o deželnem predsedniku. Kar se ni nikakor posrečilo baronu Schwarzu samemu, da bi bil pred deželnim zborom opral sebe in svoje ljudi maledev, s katerimi so se pomazali v septembarskih dneh, to se je pa posrečilo dr. Šusteršiču, posrečilo nameščen na zgorej, ne pa pred slovensko javnostjo, ki gotovo obsoja z vsem ogroženjem dejstvo, da načelnik S. L. S. nastopa v obrambo tistega barona Schwarza, ki je bil in bo največja nesreča za celo našo deželo in obenem največji sovražnik vsega, kar je sploh slovenskega. Dr. Šusteršič je moral tudi sam opaziti, da njegova stvar ni dobra, čeprav je to tolikokrat poudarjal, da hoče biti edino le pravičen in resničen, kajti njegovi lastni pristaši so se tukat načelnost začudno pogledavali, ko je njihov načelnik pral črnega zamora, in odobravanja tudi ni bilo niti med govorom, niti po njegovem zaključku takega, kakor je sicer pri pristaših S. L. S. navaden, ko dogovori dr. Šusteršič.

V glavnih potezah je govoril tako:

Jaz imam morda nekoliko drugačno stališče napram položaju, nego marsikdo drug. Osemnajst let sem v političnem življenju in mislim, da se mi lahko ta čas šteje kot vojna leta, torej dvojno. Življenje mi ni bilo ravno lahko. Jaz sem si vedno štel v svojo dolžnost v vseh okoliščinah brez strahu resnico povedati.

Gospoda moja! Ljudstvo me je postavilo, bi rekel, na najvišje mesto, katero ima v deželi oddati, in sicer že opetovan. Ne smatral bi se vrednega tega zaupanja, če bi ne imel poguma, v vseh okoliščinah vsakemu nasproti resnico povediti. Včasih resnice malo v oči bode; tega se ne smemo ustrašiti. Včasih je veliko bolj popularno, dati duška ljudski razburjenosti, ljudski strasti. Dolžnost mora pa je — in tukaj se mora pokazati mož — ki zasluži biti voditelj ljudstva — brzati ljudsko strast. Ako se ne brzda, lahko zaide na napačna pota in ost se obrne zoper lastni narod, zoper tiste, ki so se vdali strasti.

Besede dr. Tavčarja so mi bile v velikem delu simpatične, ampak eno občakujem in bom obžaloval vedno, da se krone uvaja v debato. To je nekonstitucionalno, neparlementarno. V ustavnih državah se moramo v vseh okoliščinah držati odgovorne vlade, ne pa faktorja, ki ne nosi nobene odgovornosti. Nasprotno stališče je stavističko, odgovarja nemoderinemu pojmu države, ko je bil vladar neomejen gospodar države. Tega je že davno konec, polozaj se je bistveno spremenil. Mi imamo opraviti z odgovorno vlado in s tistimi, ki jo reprezentirajo.

Pred vsem hočem govoriti o tem dogodu, ki je v zadnjem času najbolj pretresel vso našo javnost, o ne samo nešrečnem, ampak nečuvenem času, vsled katerega sta 20. septembra

padli dve človeški žrtvi. Ne morem se zadovoljiti z izvajanjem gospoda deželnega predsednika, češ, da je obtožba, da bi se zgordil umor, tako strašna, da se obsoja sama ob sebi in da zaradi tega ni treba odgovarjati. Kam pa bi prišli po tej teoriji, če bi se ta uveljavljala nasproti državnemu pravdu. Čin lajtnanta Mayerja in njegovega oddelka je popolnoma neopraviljiv; na ljudstvo se strejalo, kakor strejla lovec na divjačino.

Izvajanja vojnega ministra Schönicha v vojnem odseku so bila zelo poučna. Na podlagi lastnih poizvedeb je moral priznati, da se je na bežeče ljudstvo strejalo. Vse objektivne priče se strinjajo v tem. Prvi strel je padel, ko so ljudje že bežali. To je umor. To se ne da opravičiti. Nujno potrebna je reforma asistenčnih predpisov; dispozicije nad vojaštvom najima ciljni organ. V Pragi so trajali mnogo hujši izgredi tedne, ne da bi se rabilo oružje.

Res je, da je vsega kriv mob v spodnještajerskih mestih, osobito v Ptuju. Toda, ako imajo Nemci v Ptuju mob, ali zahteve naš narodna čast, da ga tudi mi moramo imeti? Nemci naj ga imajo; to ponižuje nemški narod, in ako Nemci smatramo za sovražnike, jim ga moramo privoščiti. Mi najodločneje obsojam tiste izgredi; za nje so odgovorni samo tisti, ki so se jih udeleževali. Ako se pa za te izgredi dela odgovoren slovenski narod, slovensko ljudstvo v deželi, proti temu mi odločno in jasno protestiram.

Nemški listi so zelo pretiravali, poročili o ljubljanskih izgredih so bila silno pretirana. (Klic: "Impertinentna!") Kdor je to brał, je moral misliti, da je Ljubljana pravo roparsko mesto, da bi se človek ne upal na ulico. Bil sem sam tedaj v Ljubljani in sem 19. septembra hodil med množicami in sem videl po vsej Ljubljani znane Nemce hoditi med množico, a nihče jim ni storil nič. Ptujski izgredi so bili bistveno hujši, kakor ljubljanski. Če naj izbiram med tem, ali naj se me napade telesno ali mi razbije okna, sem za okna.

Kako je nemško sodišče pristransko, kaže najbolj slučaj iz Liberec. Prečita brzojavko o nemškem napadu na češke priče, ki se opisuje strašansko nedolžno. O ljubljanskih dogodkih pa so napolnil cele strani s krvolčnimi članki. Na ta način mrajo ljudje, ki čitajo te časopise, priti do popolnoma napačnega mnenja o naši deželi.

Jaz sem izgredet takoj obsojal z vso odločnostjo, vendar pa nisem slišal tovariša dr. Egerja, da bi bil tudi le z eno besedo obsodil ptujske izgrednike. Zelo obžalujem, da ni našel besede obsodske za te izgrede.

Nato preide k vladnemu sistemu, kateri mu sicer ne ugaja, ki se pa mora reformirati z vztrajnim in sistematičnim delom. Kriv temu sistemu pa ni sedanj deželnih predsednik, tem več baron Hein, v katerem se je visok dostojanstvenik izrazil napram cesarju: "Baron Hein passt nicht nach Krajin, er hasst das Volk" (Dr. Triller: "Selten kommt was besseres nach!"). Danes so samo še ostanki tega sistema. Vzlio temu pa so Heinova svoj čas zagovarjali celo nekateri govornikovi pristaši. Sedanj predsednik pa je žrta Heinova in tistih ljudi, ki so ostali po Heinu v predsednikov bližini.

Governik nato seveda poudarjač svojo pravičnost in nepristransko, hvali na vse pretege barona Schwarza, češ da je upeljal vse drug duh pri okrajnih glavarstvih, kakor pa je bil za časa Hein, da so uradi sedaj veliko kulantnejši napram ljudstvu, kakor pa so bili prej. Potem kuje v zvezde Schwarza zaradi njegovega sodelovanja v zadavi štrajka delavstva v včrški papirnic.

Baron Schwarz da ni nikakor zavrlil septembarskih dogodkov. Odgovornost ima lajtenant Mayer in njegov oddelek.

Za vojaško asistenco ni bilo nobenega poveda. Smešno je bilo videti post festum, dne 19. septembra stražiti vsako ubito kazinsko okno po enega orožnika.

Danes smo čuli, da je isti dan zahteval župan Hribar vojaško asistenco. (Dr. Triller: "Ni res!" Schwarz in vojaški poveljnik!) Apeliram na deželnega predsednika, da izjavi, ali je to res! Stvar naj se dožene med baronom Schwarzem in županom Hribarjem. Vsak ima pravico verjeti in ne smemo se postaviti na stališče, da nič res, kar reče deželnih predsednik. (Dr. Triller: "Audiatur et altera pars!") Da, audiatur et altera pars! Vemo, da se bo pričela vsled tega vojska med županom Hribarem in deželnim predsednikom, in potem bo prišla resnica na dan. Sicer pa tudi ne obsojam župana Hribarja, če bi bil tudi res zahteval vojaško asistenco, kajti tedaj je bil lahko razburjen, ko je imel tako veliko odgovornost na sebi. Prav lahko jo je zahteval in tega mu ne štejem v tako velik greh, saj je bila v nevarnosti avtonomija mesta.

Pred vsem hočem govoriti o tem dogodu, ki je v zadnjem času najbolj pretresel vso našo javnost, o ne samo nešrečnem, ampak nečuvenem času, vsled katerega sta 20. septembra

vsekako je pripisovati krvido obenem županu Hribarju in baronu Schwarzu, prvemu češ ker ni prekrbel za dne 18. septembra zadostno za vzdrževanje miru in reda, drugemu pa edino le zato, ker je zaupal županu Hribarju!

Res je, da slovenski narod na Kranjskem še ni dosegel enakopravnosti, čemur pa je kriv naš sistem v zvezi s splošnim sistemom v državi, po katerem se s Slovenci ne ravna tako, kakor z drugimi narodi. Res pa je tudi, da so pritožbe na Štajerskem in Koroskem še večje. Kaj nam je storiti proti temu?

S pobijanjem oken in psovanjem ne dosežemo ničesar, pač pa s sistematičnim, složnim delom za blagor in napredek ljudstva. Nemci nas pri tem delu ne morejo motiti. Naš boj mora biti ustaven boj za ustavne pravice, za kulturo in gospodarstvo napredek našega ljudstva. Ustvarjajmo živiljske predpogoje našemu narodu in potem se tudi tistega nemškega marša proti Adriji mi ne bojimo. Tista nemška država, ki je še nedavno sanjala o mostu od Belca do Adrije, je po Angleškem pritisku potisnjena v ozadje in mora biti zadovoljena, da ohrani, kaj ima. Kompaš Avstrije pa kaže proti slovenskemu jugu. Roko v roki z našo dinastijo bomo delali z realnim delom. Z vsemi našimi močmi za urenje tega našega idealja, tudi ako mi ne doživimo tega urenje, pač pa naši potomci, da bo mogočno zapljalata zastava jugoslovanske države pod žezlom habšburške dinastije.

Baron Schwiegel

Govori izpočetka tako tiho, da ga ni slišati, ko pa začne govoriti o bojkotu, mu je glas toliko okrepel, da ga je čuti po celi zbornici. Bojkot da je zato posebno nevaren, ker bi od dežele odvrial nemški kapital, kateri bi bil Kranjski kot prehodni deželi za trgovino, ki se odpira proti jugu in vzhodu, tako silno potreben. Kranjska je kot ozadje Trsta dežela, ki ima veliko industrijsko prihodnost, a zato je treba kapitala, ta je internacionalen, ne pa nacionalen.

Potem govori o runu na »Kranjsko hranilnico«, kateri da je popolnoma neutemeljen, kajti poslovjanje tega zavoda je najvzornejše in zavod najsolidnejši. V raznih poslopijih naloženi denar je naložen zelo varno in se obrestuje prav dobro. Sploh da je »Kranjska hranilnica« eden prvih deželnih zavodov v Avstriji. In pa domač zavod je, a blatio ga le zato, ker — ni nacionalen. Hvali hranilnico, koliko je že dala za deželo. Kaj takega, kar se zdaj godi proti »Kranjski hranilnici«, bi se absolutno ne smelo trpeti.

Ekselencia baron Schwiegel pač ne bo prepričal s svojimi izvajanjem nobenega Slovencu!

Poročalec dr. Krek.

Konkurenca med narodi je podobna konkurenco med posamezniki v gospodarstvu. Kdor je bolj len, bolj zapravljen, bolj nepošten, propada, kdor je pa bolj varčen, bolj pošten, bolj priden, pa napreduje. Vlada ne bi smela v tej konkurenči narodov podpirati nobenega, dočim pa v resnici proti Nemci, nam pa prepušča konkurenčni boj, da ga izvojujemo z lastnimi močmi.

Baron Schwiegel je obsojal bojkot, ki je tudi nekaka nedopustna konkurenca. Vsa nepoštena konkurenca mora izginiti. Politični bojkot izvaja proti nam Slovencem vlada, ki nam pošilja slabe birokrate, ki jih drugje več nameniti ne more, a za naše dežele ne stori nič, dočim najzadnejši podpira sosednje dežele. Naša dežela je kakor nalašč ustvarjena za napredek, kajti nikjer ni počaz takod, kakor pri nas. Tu naj stori država svojo dolžnost, in naš pridni in pošteni narod bo kmalu najpremožnejši narod na svetu.

Demonstracije obsoja v splošnem in tudi one v Ljubljani. Prezreti pa se ne sme to, da se je glede na naše razmere naravnost čuditi, da demonstracije pri nas niso redno na dnevnom redu. („Tako je!“) Zahvaliti je to edino temu, da je značaj našega ljudstva tak, da najzadnejše nasprotuje demonstracijam. Pri nas demonstrirajo le mladi fantje, ki še niso dozoreli, dočim je značaj n. pr. pri Lahih in naših sangviničnebratih Čehih ves drugačen, ali vendar ni čuti toliko o demonstracijah. Zato pa je tudi nepopisno grdo, da, infamno, če se hoče na račun demonstracij, ki so se vratile pri nas, oblatiti značaj celega slovenskega naroda! (Odobranje!)

Zverok demonstracijam pri nas je zaostanek v šoli političnega živiljenja, v politični vzgoji naših strank, ker se toliko let nismo udeleževali političnega živiljenja. Čas kompromisov ni bil koristen našemu narodu, pač pa posameznikom, in začet je sedaj masa butila v demonstracije.

Oblike bojev v zadnjih časih ni bila najbolj elegantna, a imela je vendar dobre posledice. Nišem sentimentalec, zato pa pravim, da četudi so vojske med strankami hude, vendar

pa uživajo potem potomci sadove teh bojev, ne da bi jih čutili te boje.

Če se hočejo zabraniti nadaljnje demonstracije, je treba organizacije strank, organizacije narodnonapredne stranke. Boljša je vsaka organizacija, kakor nobena. Narodnonapredna stranka ima svoje živiljenje, svoje časopisje. Zberite vse svobodomščine elemente, organizirajte jih, in če to storite, vam častitam že naprej, ker je potem vsaka korupcija v naših vrstah nemogoča.

Pa tudi nemška stranka ni organizirana, kajti to so pokazali kočevski izgredi. V Kočevju je strast veliko bolj vskipela, kakor v Ljubljani, in če Nemci obsojojo izgredi v Ljubljani, bi jih moral tudi v Kočevju. Omenjam potem, kako Nemci v Ljubljani in drugod naravnost silijo svoje slovenske uslužence, da dejejo svoje otroke v nemške šole. Kaj takega bi ne smeli trpeti tudi Nemci. Z vso silo je treba uničiti človeka, ki bi hotel propagirati nadvlado nemštvu v deželi. Se danji sistem hoče to dati Nemcem, dasiravno nima nikjer noben narod toliko pravice, kakor Nemci na Kranjskem.

Glede »Kranjske hranilnice« omenja govornik, da ni v nobeni zvezi z bojkotom tega zavoda, pač pa najoddnejše obsoja dejstvo, da »Kranjska hranilnica« podpira nemškonacionalne bojne zavode. Dobitek bi moral ostati v deželi in razdeliti bi se moral po razmerju prebivalstva.

Ce je baron Schwiegel priporočal varčnost, pravi govornik, da ima deželni zbor tedaj, ako je posvetil vse svoje moči kulturnemu in gospodarskemu napredku naroda, potem tudi pravico do sredstev, ki so potrebna zato. Najboljši kapital, zaklad pa je naše dobro in pošteno ljudstvo.

Priporoča sprejem predlaganega proračunskega provizorija.

Glasovanje.

Predlogi finančnega odseka se sprejmejo soglasno.

Glede na prošnjo za podpore, ki v velikanskem številu prihajajo deželnu odboru, se sprejme načelo, da se posameznikom v gospodarskih namenah načelniški določi daje podpora. Podpora se daje le v takih slučajih, kadar bi ljudstvo brez podpore gospodarsko propadlo.

Ta načela naj se sprejmejo zato, da ljudstvo ne bo imelo napačnih pojmov oodeljevanju podprt in da ne bo vsak posameznik v vsakem slučaju tudi najmanjše nesreča misli, da ima pravico apelirati na javnost.

Resolucija dr. Krekova, da se izplačajo deželnim uslužencem že dovoljne milostine za leto 1909, se odobri.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. januaria.

— **Deželni zbor** je bil v soboto odgovoren za nedoločen čas.

— **Župan Ivan Hribar** je v posebni vlogi opozoril ministra notranjih del dr. Haertla na to, da je deželni predsednik baron Schwarz v svojem govoru o ljubljanskih septembrskih dogodkih v petkovi seji deželnega zbora izkrivil dejstva, zamolčal marsikaj važnega, mestoma pa govoril na ravnost neresnico. Kakor smo informirani, bo baron Schwarz dobil od župana Hribarja ju tri tak odgovor, da mu bo šumelo po ušesih.

— „**Slovenčeva** lojalnost.“ V uredništvu „Slovenca“ sedi nekdo, ki svojega konjskega kopita nikakor pri kriti ne more. V zadnjih dneh mu je dr. Krek dal ostro lekcijo; ali kakor je iz sobotne številke „Slovenca“ razvidno, se ga ta lekcia ni čisto nič prijela. V tej številki je namreč iz zasede napadel župana Hribarja, predno je le-ta imel priliko in možnost na izjavo barona Schwarza v deželnem zboru kranjskem odgovoriti. Pri tem pripoveduje, da se je župan nekam umaknil, češ, da je gotovo pričakoval, da pride njegovo postopanje v deželnim zbornici v razgovor. To očitanje je skrajno podlo, kajti župan Hribar je bil še v soboto dopoldne v prostorih deželnega zbora, da se pri poslancih narodno-napredne stranke informuje, kako je o septembrskih dogodkih govoril deželni predsednik Na njihovo pojasnilo izročil je potem poslanec dr. Trillerju lastnorčeno podpisano izjavo, katero ga je prosil prečitati v popoldanski seji in v kateri je odločno zavračal nekatera zavjanila dejstev po deželnem predsedniku baronu Schwarzu. Poslanec dr. Triller te izjave zaradi njene resolutnosti zato ni prečital v deželnem zboru, ker je bil sam v dvomu, če si je izvajanja deželnega predsednika v petkovi seji deželnega zbora dobro zapomnil. Zato pa bode župan sedaj na pristojnem mestu odgovoril tako, da enkrat za vselej preide deželnemu predsedniku veselje, zamolčavati važne okoliščine in potem izkrivljati dejstva. Poštenjak v „Slovenčevem“ uredništvu pa tudi ni mogel vzdržati se, da ne bi bil vrgel kamen na narodno-napredno stranko, češ, da je ona priredila septembrske demonstracije. To nepoštreno očitanje, ki ima namen očrtniti narodno-napredno stranko na zgoraj, zavračamo z vso odločnostjo. Ker nočemo nemilo vračati za nedrago, ne bomo za sedaj govorili o polpretekli dobi. Ce bi pa „Slovenec“ kljub znanemu časnikarskemu premirju svojo nepošteno taktiko nadaljeval, izpregovorili bomo tudi mi jasno tako, da končno tudi njegovim urednikom preide veselje do denuncijantstva.

— **Nov napad na pravice slovenštine v Gradcu.** Znaeno je, da više deželno sodišče v Gradcu sledno prezira v državnih osnovnih zakonih ustanovljeno ravnopravnost slovenštine pred sodiščem. V pravdah, ki se vrše med slovenskimi strankami je sicer doseg pri prizivnih razpravah poročevalce redno prebral izpodbijano sodbo v celem obsegu, tudi če je bila pisana slovensko. Toda zagrinjeni Nemci je bilo tudi to že preveč. Pri prizivni razpravi o zadevi Frančeta Ogrizeka proti Ani Ogrizek zavojlo računa je dne 15. t. m. po-ročevalce viš. sod. svetnik dr. Nemančič hotel utihotipiti v svoj referat na mesto slovenske sodbe okrožnega sodišča v Mariboru prav slab prevod. Temu se je tukaj odločno uprl zastopnik tožitelja dr. R. Pipuš iz Maribora in zahteval doslovno prečitanje slovenske sodbe prvega sodnika. Predsednik senata dr. Walter je menda posabil, da je prisegel, da bo spoštoval tudi osnovne državne zakone in je skušal zagovarjati dr. Nemančiča. Ker se je pa tožiteljev zastopnik za stvar odločno zavzel, se je moral poročevalce končno vendar vdati in prečitati slovensko razsodbo v izvirniku. Torej pozor slovenski odvetniki in poslanci!

— **Objektivno poročanje** o sejah deželnega zbora kranjskega je uvedel — „Slovenec“, kjer piše njegov poročevalce zasmehljivo in prezirljivo o govorih poslanca dr. Oražna in Gangla. Zadnjemu so priznali celo poslanci nemškega veleposilstva, da je bil njegov govor o idrijski razmerah velezanimiv tudi zato, ker je bil popolnoma stvaren. O „Slovenčevi“ brezaktivnosti se prepričajo Idrižani, ki priobčimo Ganglov govor v celoti. „Slovenec“ ne more niti v suhem poročilo ostati stvaren in ne pristranski, kar je vredno obsodbe. Ali ni nikogar, da bi napravil red in uveljavil pri tem listu načelo dostojnosti in stvarnosti?

— **Kranjska hranilnica in deželna vlada.** Občina Podraga komandirana je bila pred leti vložiti

večjo vsoto ubožnih denarjev v Kranjsko hranilnico z dodatkom, da ne sme denarja brez dovoljenja deželne vlade dvigniti. V sled septembrskih dogodkov sklenil je obč. zastop podražki denar pri Kranjski hranilnici dvigniti in pri varnem narodnem zavodu naložiti. V ta namen prosila je že pred dneva časa dež. vlado, da ji dovoli denar pri Kranjski hranilnici dvigniti. Do danes ni na to prošlo še nobene rešitve. Baron Šokwartz, zakaj ne?

— **Samo nekoliko suhih števil.** Iz Kranjske hranilnice je bilo 1.1907 v 1908 dvignjenega 44.784.338 krov 64 vinuarjev, vloženega pa samo 23.196.812 K 15 v. Vloge so znašale torej samo 51% vseh dvigov. Preteklo leto 1908 se je dvignilo iz te šparkase 28.981.102 K 50 v, vložilo pa le 11.602.192 K 03 v. Vloge so znašale torej le 30% vseh dvigov. Zadnje tri meseca leta 1908 to je oktobra, novembra in decembra je bilo pa dvignjenega 16.308.583 K 19 v., vloženega pa 2.447.020 K 76 v. Vloge so znašale torej le 15% vseh dvigov.

— **Jok pred Kranjsko hranilnico.** Te dni je bilo videti opoldne pred Kranjsko hranilnico nenavadni prizor. Kakih 20 kmetov in kmetic je bilo pred ograjo in bridko jokalo. Ko je neki gospod slišal ta jok in vzdih, pristopil je bliže in vprašal kmete, zakaj tarnajo. Povedali so mu, da so celo dolgodne čakali v nemški šparkasi na svoj denar, ki bi ga radi vzel ven, a vsled silnega navala da niso prišli na vrsto. Ko je bilo polne, so jih kratkomalo napodili ven, češ, da ne izplačujejo več. Kmetje so imeli hranilničnih knjižic za dobrih 50.000 krov.

— **O deželnosodnem svetalku g. Šumru,** predstojniku okr. sodišča v Škofiji Loka, smo pred nekaj dnevi poročali, da ne dovoljuje dvigati denarja mladoletnih iz „Kranjske hranilnice.“ Kakor smo se informirali, sloni ta vest na nesporazumljenu. Gospod svetnik bi pač dovolil dvigati tak denar, a deželno sodišče v Ljubljani tega ne dovoli.

— **Ljudski shod v Ribnici.** Piše se nam: Tudi v Ribnici se je nameraval sklicati javni ljudski shod ob teh strank, da se izreče o perečih vprašanjih. Gosp. kaplanu Orehku se je pa zelo mudilo, da prepreči tak shod, ter je 6. t. m. pri prvi maši svoje pristaše povabil v Katoliški dom, kjer so se takoj po maši pri pravici udeležbi selenie neke resolucije. Razun nekaterih intimnih priateljev kaplanovih ni nibče preje vedel o tem shodu. Čemu se bojite javnosti, splošnega javnega ljudskega shoda, kjer bi se razgovarjalo o predmetih, o katerih med nami ne more biti nasprotja. Ako je bil v Vel. Laščah mogoč shod ob teh strank, zakaj bi pri nas ne bilo to mogoče? Manj strankarstva in nestrosti bi le stvari koristilo. Ako »Slovenčev« poročevalec hvali svojega »agilnega« pristaša A. K., je to stvar okusa. Nam ne imponira agilnost njevega ljubljenca ter se ne moremo ogreti za moža, kateri je slaboumnemu starčku 2400 krov izvabil iz žepa!

— **Velik delavski shod v Trstu — preprečene demonstracije.** Po celodenskih protestnih shodih po tržaškem predmestju in gornji okolici, vršil se je včeraj v nedeljo velik protestni shod tržaškega slovenskega delavstva v natlačeno polni veliki dvorani Narodnega doma, kjer se je zopet ogroženo protestoval proti kričicam, ki se gode slovenskemu delavstvu tem, da se krši zakon, da se od nasprotnikov razveljavlja pravnenjavno sklenjeno pogodb. Shod je otvoril tovarniški Jaklič. Predsednik N. D. O. g. dr. Josip Mandić, je uvodoma pozdravil stavkujoče okolišanske voznike, želel in upajoč, da se štrajk v kratkem zavri z zmago teh poslednjih. — Potem je pa v daljšem govoru prijemal vse one, ki so kričiščandalozne nezakonitosti glede društva Dalmatia. Kritiziral je tržaškega namestnika, da ne čuva zakona, ker trpi, da se gode take kri vice. Privoščil si je posebno dr. Cimadorija imenujoč ga lopova in hudodelca, ki spada v zapor, ne pa na predsedniško mesto delodajalcev. Nato se je govornik z ostromi besedami bavil z zahrbnostjo in potuhnenjostjo socijalnih demokratov, ki da so v tej sferi na škodo delavcev podpirali kapitalistične delodajalce. „Ako se nasproti nam ne upošteva zakon — je zaklical govornik — tedaj pa tudi nam ni potreba, da zakon spoštuje. Nezakonitosti, kakršne se zadnji čas vrše in gode proti nam, kriče po maščevanju, in gotov sem, da se boste dragi tovarniški tudi primerno maščevali! Ako nam ne dovolijo naših pravic po zakonu, iskali si jih bomo drugim potom!“ Viharno odobravanje se je po teh besedah razložilo po vsej dvorani. K besedi se je priglasil g. Slavoj Škerl, tajnik ljubljanske N. D. O. ki prinaša pozdrave ljubljanskega delavstva. (Burne ovacije ljubljanskim delavcem.) Vaš napredek — je reklo govornik — je naš napredek. Ako bi podlegel Trst, napredovala ne bo tudi Ljubljana. Zato pa ljubljanski

delavci s posebnim zanimanjem sledimo razvoju in napredku tržaškega slovenskega delavstva. Govornik je ponival na vtrajnost v boju za naše pravice. Govoril je še predsednik shodu Jaklič, ki je pozival delavce in na međesobno podporo ter nato zaključil shod. Po shodu se je rasprnila masa našega delavstvu po vojaškem trgu pred Narodnim domom. V tem trenutku je že pričakala stotinja policije in se prav izsiljalo postavila ob zidu hotela „Europa“. Med delavstvom je zagralo: „na veliki trg!“ In že se pomika kakih tisoč ljudi po dunajski ulici (via Viena) proti velikemu kanalu. Ali v tem trenutku planjevalo od vseh strani močni kordoni policije na določen demonstrante, jih razdelijo na dva dela in razgancajo na vse strani. Del demonstrantov so potiskali proti kanalu, kjer je bila druga četa policije in planjevala po njih. Glavni del delavcev so pa s silo potisnili zopet na vojaški trg pred Narodni dom, kjer se je prilečno burno kričanje in življanje. Kot bi trenil je bil vojaški trg ves zaseden po policiji, najmanj 300 po številu. V tej zmesnji javi je bilo pa tudi zabavnih in smehnih prizorov. Bilo je raznih dovitipov in vzklikov, nekdo je prišel s krožnikom po trgu nabrat za družbo sv. Cirila in Metoda in obhodil v ta namen vse policejske kordone. Splošna veselost je zavladala, ko je prišel s krožnikom pred izvajalnega policejskega komisarija Kerševana (žalibog trdega Kraščovca), kateri kaj rad zapira slovensko delavstvo. Okoli ene ure se je delavstvo, videč grozen vladen aparat — bilo je namreč ka kar se čuje konsignirano tudi vojaštvo — razložilo in je nastal mir. Pred Narodnim domom so bile arretirane tri osebe. Policeja je potem strašila okoli kavarne volte Chiozza, boječ se, da pride tam do kakega konflikta, ali ostalo je vse mirno. Radovedni smo, ako bo tržaška policeja ob priliku tudi proti Italijanom tako brezobzurno postopala, kakov to dela sedaj proti Slovencem. — Živio avstrijski sistem!

— **Vzrok potresne katastrofe v Južni Italiji.** Piše se nam z dežele: Slavni geologi in drugi učenjaki si belijo glave o vzrokih potresov in tudi naš deželni šolski in potresni nadzornik Belar pridno opazuje svoje instrumente, da vidi, kako se zemlja zible in migi. Toda vsi nič ne vedo, akoravno je bilo že mnogo potresov na svetu. Pri nas pa smo izvedeli iz avtentičnega vira, zakaj je grozoviti potres uničil Messino in druga mesta in krajev v Siciliji in Kalabriji. Mlad gospod nam je povedal na pričnici: Bog je ljudi kazoval, ker so bili bresbožni in niso živelji po naukah katoliške vere itd. Torej zopet kazen božja! Kolikor nam je znano, ni potres delal nikake razlike med dobrimi in slabimi ljudmi, med duhovščino in posvetniki, med nedolžnimi otroci in starčki. Treple so tudi cerkev, samostani, semenišča, bolnice in sirotišnice. Ostalo je pa mnogo banditov, ki so tako po potresu začeli prav po zverinsko ropati. Mi radi priznavamo, da je bilo v prizadetih krajih mnogo človeškega izmeška, a pri najboljši volji nam ne gre v glavo, da bi ne skončno pravični Bog zaradi nekolicino spridenih ljudi dal pokončati na ti soči pravičnih, pobožnih in nedolžnih ljudi. Mesto Messina je imelo že leta 1783 veliko potresno katastrofo, kjer se je bilo podsulo nad 30.000 ljudi. Takrat še ni bilo nasprotnikov rimske cerkve in brezvercev v današnjem zmislu. Sicilija je imela pobožnega vladarja in versko ljudstvo. In kdo je zakrivil, da je vulkan Vezuv že leta 79 po Kristu uničil in podsul v cetoča mesta Herkulanium, Pompeji in Stabiae? Tudi pri ljubljanskem potresu so cerkev mnogo treple. Ako duhovnik, govorč in takih nesrečah, izpodbuja poslušalce k poštenemu življaju, ker človek ne ve ne ne dneva ne ure, kdaj ga zadene katastrofa, bito popolnoma odobravali. Sicer je pa vendar trebe nekaj koncesije človeški pateti. Za nesrečne ljudi, ki so se sicer rešili, a trepe vsled potresa na zdravju in imetju, se nabirajo podpore skoro po celem kulturnem svetu, kateri kaže lepo človekoljubje. V gulinivi složnosti sta darovala največja dva politična nasprotnika v Italiji, papež in kralj za ponesrečence po 1 mil. lir. Menimo, da sta o vzočkih in posledicah potresa v dnu duše enih misli in da jenjuno bolj oficijalno nasprotje ni remostljivo.

— **Iz sodne službe.** Za sodnike so imenovani avkultantje Matej Oršič za Pazin, Franco Postet za Poreč in Ciril Nemanič za Krk. — **Iz poštne službe.** Poštni kontrolor Matej Pogačnik v Opattiji je imenovan za višjega poštnega kontrolorja, ravno tako tudi poštni kontrolor Josip Bezug v Trstu. — Za poštne uradnike praktikanta v Ljubljani je imenovan abiturient g. Ivan Oblak iz Godešiča.

— **Iz železniške službe.** Stanislav Legat, volonter na Dolenskem kolodvoru v Ljubljani je imenovan za uradniškega aspiranta in premeščen v Vižmarje. V železniško službo so vstopili kot volonterji: Jakob Koželj na postaji Lesce, Adolf Kogovšek na postaji Kamnik in Josip Daneš na postaji Rocol.

— **Iz južne železniške službe.** Na Općine pride za postajenčnika g. Jenčič iz Zaloge, v Zalog pa pride g. Fostič. Postajenčnik v Ronki, Pittner, je šel v pokoj in pride na njegovo mesto pristav Ruštar iz Trsta.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se ponavlja vesela opereta „Giroflé-Giroflá“, ki je že dvakrat napolnila gledališče.

— Ker se za opero „Werther“ pripravita dve novi dekoraciji, s katerima slikar do petka ne more biti gotov, se vprizori „Werther“ še prihodnji teden. V petek pa se po daljšem prestanku vprizori krasna Puccinijeva opera „Madame Butterly“ z go. Nordgartovo, g. Fialo, g. Vulakovčem in gdč. Peršlovo v glavnih vlogah.

— **Slovensko gledališče.** Poročila iz dež. zborna nam jemljo toliko prostora, da ne moremo obširnejše poročati o sobotni gledališki predstavi. Bodite torej, če povemo, da je igrokaz „Simone“ jako zanimiva igra, ki bi zaslužila boljši obisk, kakor je bil v soboto. Predstava je bila tako dobra, v nekaterih prizorih vzorna in zaslužijo vse moči, ki so nastopile, toplo priznanje in poхvalo.

— **Velik uspeh slov. umetnika.** Pri letosnjem II. Geselschaftskoncertu na Dunaju, ki je bil minuli teden, je sodeloval tudi naš rojak g. Betetto. Dosegel je velikanski uspeh. Vsi listi so prinesli poхvalne ocene. „Fremdenblatt“ je pisal: „Von den mitwirkenden Solisten erzielte allen voran Herr Julius Betetto, ein Schüler des Konservatoriums, mit seiner wunderschönen metallischen Bassstimme einen aussergewöhnlichen Erfolg. Unsere Hofoper sei schon heute auf diese Zukunft aufmerksam gemacht.“ Občinstvo je bilo tako oduševljeno, da je priredilo g. Betetto največje ovacije in dame so od njega zahtevala, da se jim je moral podpisovati v spominske knjige itd.

— **Iza kulis nemškega gledališča.** Poročilo o obravnavi tenorista Lasaria proti ravnatelju Wolfu je nekoliko popolniti. Ko je sodnik, strmeč nad kontraktom, določajočim beraško gažo 120 K za prvega tenorista, izrekel prezačilne besede, da je ta kontrakt contra bonos mores, tedaj je ravnatelj Wolf hitro zaklical: „Da, da, saj priznam, da ima Lasario izredno lep glas in da bi zaslužil mnogo več plače; če bi bil v drugem času k meni prišel, bi bil tudi zame vreden 600 do 800 K na mesec. Torej 600 do 800 K je mož vreden, dobival je pa 120 K!!“

— **Ustanovitev I. skupine „Narodne delavske organizacije“ v Ljubljani.** Včeraj popoldne je bil v meščanski pivnici na Sv. Petra cesti shod, na katerem se je ustanovil I. in sicer mesarska skupina „N. D. O.“ v Ljubljani. Otvoril je shod g. Ribnikar, predsednik „N. D. O.“ Mesarski pomočniki še niso nikjer organizirani, noben izmed njih ne pripada ne socijalno-demokratični ne klerikalni stranki. Pouparjal je nato pomen skupine, ki naj deluje v zboljšanje gmočnega položaja članov, katerim naj med drugim zagotovi določeno število delavnih ur. Z gospodarji se ne mara razvneti nobeno sovraščvo ali nasprotje, ampak upa govornik, da se bo lepo v miru dalo doseči, kar se želi. Treba bo napraviti statistiko slovenskih mesarskih pomočnikov, da bodo vsi zdrženi v eni celoti in da se jih ne bo toliko zgubilo v nemško morje, kot se jih je doslej po spodnjestajerskih mestih. Tudi bo delati na to, da bodo slovenski mesarski pomočniki zasedli mesta, ki jih zdaj zasedajo Nemci in ki gredo Slovenci. Mesarski pomočniki naj gledajo na svoj naraščaj, na vašence, s katerimi se povsod grdrovina. Podlaga vsakega gospodarskega napredka je pa izobrazba, zato se bo tudi skrbelo za izobrazbo mesarskih pomočnikov z vpeljanjem učnega tečaja, v katerem sta objavljila drage vol

Ivana Rebek roj. Ačtachin
naznanja v svojem in v imenu
svojih otrok, sorodnikov, prijateljev
in znancev režalostno vest, da je
njen prejubljeni soprog, oče, stari
oče in brat, gospod

Anton Rebek
c. kr. višji davni nadzornik v p.
danesh ob 1/4 6. ur zvečer po dolgo-
trajni mučni bolezni v 69. letu sta-
rosti, previden s sv zakramenti za
umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predrageva pokojnika se
blagoslovi v pondeljek, 18. t. m.
ob 11. uri dopoldne v hiši žalosti,
Križevniške ulice št. 7 ter odpelje
v Škofo Loko in istega dne ob 4
uri popoldne k zadnjemu počiku
prepelje.

Sv. maše zadušnice se bodo
brale v stolni cerkvi in v župni
cerkvi v Škofiji Loka

Ljubljana, 16. januarja 1909.
Na željo ravnega se venci hvaležno
odklanjajo.

Kupuje se lahko
majhne sani

z dvema sedežoma, dobro ohran-
jene, vprežljive za majhnega konjička.
Ponudbe pod "sani" na uprav.
"Slov. Naroda". 237-5

**Išče se spretan
strojevodja**

za žago z bencinovim motorjem.
Plača po dogovoru. 305

Vinko Kukovec, Lava pri Celju, Štajersko.

Trgovski pomočnik

spreten v mešani stroki, star čez 24 let
se sprejme takoj
pri tvrdki 252-2

Iv. Stöckl

Stari trg pri Rakeku.

**Kavarna
, Leon'**

na Starem trgu št. 30.
je vsaki dan
uso noč odprta.
998 15

V kavarni je
električni klavir.
Z odličnim sposlovanjem
Leo in Fanja Pogačnik.

2 pismonoša
se sprejmeta 306-1
pri neki pošti na Štajerskem.
V tej službi stoječi imajo prednost.
Ponudbe pod "št. 200" na
upravljanje "Slov. Naroda".

Narodno podjetje!
Goriška tovarna mila

(A. Gabršček)
izdeluje vse običajne vrste čistilnega mila. Priporoča pa v prvi vrsti
najboljše pralno milo:

Koza s solncem (Caprasole), 184-5

ki se prodaja v korist in z znakom

družbe sv. Cirila in Metoda.

Cene konkurenčne, izdelek L. vrste.

Svoji k svojim! Podpirajmo razvoj domače industrije!

č. gg. ženini in neveste

Največja in najbogatejša tovarniška zalog
pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine.

Razpošiljam na vse kraje sveta, kakor:
ure, verižice, prstane, uhane, zapestnice,
namizne oprave in okraske, šivalne stroje itd.

Cene najniže.

Se priporoča za obilni obisk in naročila
z velespostovanjem 289-1

Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernove ulice

urar in trgovec, delničar švicarskih tovar ur "UNION".

Naslov zadostuje: Fr. Čuden v Ljubljani.

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastonj.

Razne prevode
Iz nemščine v slovenščino
črkvaljev, pism in drugih tiskovin
oskrbi **ceno** v tej stroki izvezhan
urednik.

Naslov v upravljanju "Slov.
Naroda"

Vsek član ma po preteklu petih let
pravico do dividende.

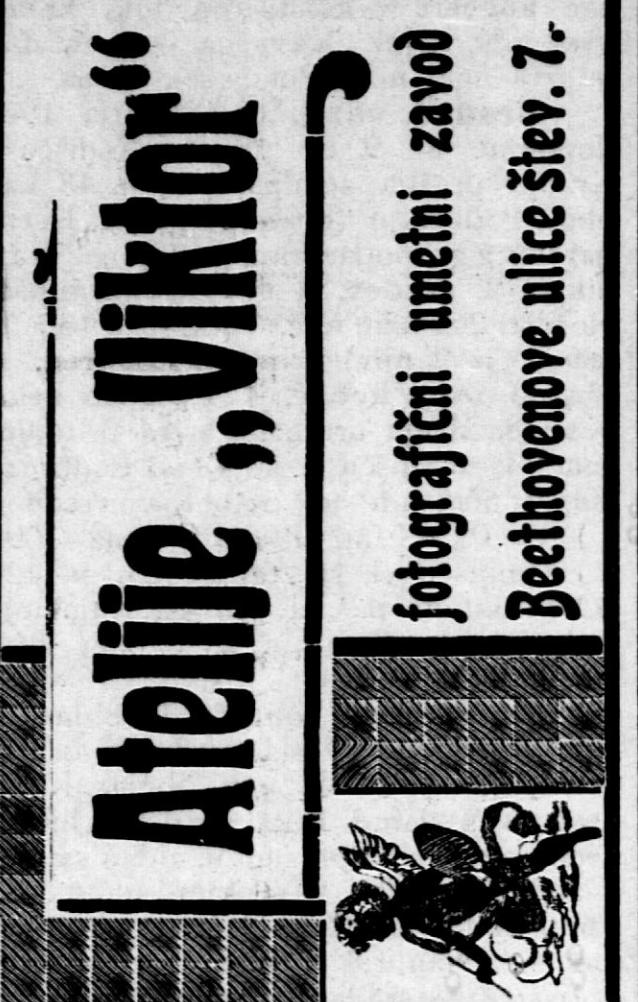
Izdajatelj in odgovorni urednik Rasto Pusteslamšek.

Gostilna

"Pri Dobromčku" na Glinceh
z novo urejenimi prostori, acetilenovo
razsvetljavo in lepim vrtom s konco-
mijo vred se odda zaradi bolesni
takej ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi
prodajalnica, vec stanovanj in delavnica.

Več se izve na Glinceh št. 37
pri Ljubljani. 4068-51

Narodna knjigarna
v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir.

Rasete s pisemskim papirem.

Trgovske knjige
v vseh velikostih, črte z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusne.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloge šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

— Velika izber —
vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, poren, porenšnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

— Razglednice —

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinjejših.

Albumi za slike in dopisnice,
vezane v pliš in v usnje.

— Poeziske knjige. —

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vnosom slovensko-naredno uprave.

Vse poslovne dejstva:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v čudesnem mestu Št. 12.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarno«.

Knjigovodkinjo

in korespondentko

sprejme tkoči tiskarna Iv. Pr.

Lampret v Kranju. 279-2

Ponudbe na Kroševski nast.

št. 18.

Gostilna

se odda v najem ali pa pod ugod-

nimi pogoji tudi proda. Hiša je na

dobro idočem kraju tuk postaje Pod-

rožice na Koroškem. Plača po dogovoru.

Več pove lastnik g stiline Fr.

Kobenter, Št. Jakob v Rožu

V neki boljši vasi na Notranjskem

se odda

gostilna, mesnica

in tudi pekarija bi dobro uspevala.

Odda se lahko takoj ali pozneje,

Najemnina po dogovoru. Več pove

lastnik.

Vprašanja na upravljanje Slov.

"Slov. Naroda" pod "št. 9999".

Za že nekaj let v Zagrebu ob-

stoječi, dobro obiskovano konkurenčno

manufakturno trgovino se išče

kompanjon

ali 261-2

kupec

z K 20000 do K 30000 za takoj.

Narodnost in vera postranska stvar.

Ponudniki naj se obračajo na

Splošno posredovalnico za tr-

govino in obrt

Lovrenčić & Salamun,

Zagreb, Mesnička ulica 1.

Vsa krovstina krasne

razglednice

posebno primerne

za Šaljivo pošto pri različnih

društvenih priredbah

so naprodaj

po izredno znižani ceni

v

"Narodni knjigarni"

Jurčičev trg.

č. kr. svetovske

črčavne telegrafie.

Izvleček iz voznega reda.

Veljavlen od 1. oktobra 1908 leta.

Odred iz Ljubljane jul. del:

7-05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Tržič,

jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,

1. ž. žel. Tržič, drž. žel., Beljak čez Po-

drožico, Celovac, Praga.

7-07 utra. Osebni vlak v smeri: Gro-

uplje, Rudolfov, Straža-Toplice, Kočevje.

7-08 predpolno. Osebni vlak v smeri:

jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovac,

Praga.

7-08 predpolno. Osebni vlak v smeri:

Tržič, jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,

Gorica drž. žel., Tržič drž. žel., Beljak,

(čez Podrožico) Celovac, Praga.

7-09 predpolno. Osebni vlak v smeri: Gro-

uplje, Rudolfov, Straža-Toplice, Kočevje.

7-09 predpolno. Osebni vlak v smeri:

Tržič, jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,

Gorica drž. žel., Tržič drž. žel., Beljak,

(čez Podrožico) Celovac, Praga.

7-10 predpolno. Osebni vlak v smeri:

Tržič, jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)

Tržič drž. žel., Gorica drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano del. kolodvor:

7-08 zjutraj. Osebni vlak v Kamnik.

7-08 predpolno. Osebni vlak v Kamnik.

7-10 zvoden. Osebni vlak v Kamnik.

7-10 predpolno. Osebni vlak v Kamnik. (Same

ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Odhori in prihodi so označeni v letnem